

QuickScan Natuurwetgeving

Hoofdweg Eelde-Paterswolde

24 november 2022

Contactpersoon

ANNABET GALEMA
Adviseur ecologie

T +31 615445601
E annabet.galema@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Plangebied en ingreep	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep	7
2.3	Afbakening effecten	8
3	Wet natuurbescherming	9
3.1	Gebiedsbescherming	9
3.1.1	Methode	9
3.1.2	Ligging	9
3.1.3	Effecten	10
3.1.4	Deelconclusie gebiedsbescherming	10
3.2	Soortbescherming	10
3.2.1	Methode	10
3.2.2	Aanwezigheid beschermde soorten	11
3.2.3	Effectbeschrijving	13
3.2.4	Toetsing	13
3.2.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	13
3.2.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	13
3.2.5	Vervolg	14
3.2.5.1	Mitigerende maatregelen	14
3.2.6	Deelconclusie soortbescherming	15
4	Conclusie en vervolgstappen	16

Bijlagen

Bijlage A Wettelijk kader wet natuurbescherming	17
Gebiedsbescherming	17
Soortbescherming	18
Bijlage B Ontwerp plangebied	22
Colofon	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Tynaarlo is voornemens om werkzaamheden aan de Hoofdweg tussen Eelde en Paterswolde te verrichten. Door de voorgenomen ingreep is er mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten. In Bijlage A staat een beschrijving van het wettelijk kader van deze soortbescherming. Gemeente Tynaarlo heeft Arcadis gevraagd een QuickScan op te stellen om mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) in beeld te brengen.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) kunnen op voorhand uitgesloten worden. Zie Bijlage A voor het wettelijk kader van deze soort- en gebiedsbescherming.

In 2019 is een QuickScan Wnb in hetzelfde plangebied uitgevoerd¹. Deze gegevens zijn inmiddels deels verouderd en de scope is veranderd. Onderliggende rapportage is een actualisatie van de QuickScan uit 2019.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is een beschrijving van het plangebied in de huidige situatie opgenomen, evenals een beschrijving van de voorgenomen ingreep. Hoofdstuk 3 betreft de Wnb, hierin is een beschrijving van de ligging en effecten op Natura 2000-gebieden opgenomen, evenals een beschrijving van aanwezigheid van beschermde soorten met effectbeschrijving en toetsing. In hoofdstuk 4 zijn te nemen vervolgstappen beschreven. Bijlage A beschrijft het wettelijk kader van de Wnb.

¹ Arcadis (2019). Memo QuickScan Hoofdweg Eelde-Paterswolde. Arcadis Nederland B.V., Assen.

2 Plangebied en ingreep

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom in Eelde en Paterswolde (provincie Drenthe) (Figuur 1). De beide dorpen Eelde en Paterswolde zijn direct naast elkaar gelegen. Het gebied bestaat uit het verharde openbare gebied (fietspad, rijbaan, parkeerplaatsen) van de Hoofdweg, van erfgrans tot erfgrans. Daarnaast zijn er heggen, bomen, en struiken aanwezig, voornamelijk openbaar groen. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit woningen en winkels gelegen aan de Hoofdweg en enkele zijstraten van de Hoofdweg. De woningen hebben voornamelijk groene voortuinen. Figuur 2 geeft een impressie van het plangebied.

Figuur 1 Ligging en begrenzing plangebied (rood omlijnd) (Streetsmart Cyclomedia, 2022)

Figuur 2 Impressie plangebied

2.2 Voorgenomen ingreep

Het traject Hoofdweg Eelde-Paterswolde zal gereconstrueerd worden. De maatregelen binnen het plangebied bestaan uit:

- Het verwijderen van rijbanen, parkeerplaatsen en fietspaden binnen openbaar terrein.
- Het kappen van drie bomen. Hiervoor wordt gecompenseerd door het aanplanten van bomen in het openbaar gebied aan de Hoofdweg.
- Het bestaande vuilwaterriool wordt deels vervangen en deels gerelined.
- De rijbaan wordt hierna opnieuw aangelegd (waarbij de fietsers op de rijbaan komen).

In Bijlage B is het ontwerp opgenomen. Hierin is weergegeven welke bomen behouden, verwijderd en nieuw aangeplant worden.

2.3 Afbakening effecten

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen in het plangebied en de omgeving de volgende effecten optreden voor beschermde soorten:

- Oppervlakteverlies en/of versnippering van leefgebied of groeiplaatsen.
- Doden of verwonden van beschermde soorten.
- Vernietiging van leefgebied als gevolg van mechanische effecten (graafwerkzaamheden en grondverzet).
- Verstoring door geluid, licht, trillingen en optische prikkels.
- Vermesting en verzuring (door stikstofemissie en -depositie).

3 Wet natuurbescherming

Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb) en beschermde soorten (hoofdstuk 3 Wnb). In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de Natura 2000-gebieden in § 3.1 en vervolgens op de soortbescherming in § 3.2. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Methode

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.1.2 Ligging

Ten oosten van het plangebied ligt het Natura-2000 gebied Drentsche Aa (Figuur 3). De kortste afstand van het plangebied tot Drentsche Aa bedraagt 3,2 kilometer. De kortste afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitatype is 3,5 kilometer.

Figuur 3 Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied Drentsche Aa (Natura2000.nl, 2021)

3.1.3 Effecten

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op verandering van grondwaterstanden, waterstromen en waterpartijen etc. Hierdoor kunnen de volgende effecten op doelstellingen van het Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten:

- Verandering in dynamiek substraat.
- Verandering overstromingsfrequentie.
- Verandering stroomsnelheid.
- Vernatting.
- Verdroging.
- Verontreiniging.
- Verzilting.
- Verzoeting.

Mogelijk hebben de werkzaamheden een verhoging van stikstofdepositie tot gevolg. Stikstof kan tot grotere afstand verspreiden waardoor stikstofdepositie kan optreden in een bredere omgeving en daardoor ook in omliggende Natura 2000-gebieden. Het Natura 2000-gebied Drentsche Aa heeft stikstofgevoelige habitattypen en ligt op 3,5 kilometer afstand van het plangebied.

Begin november 2022 is de partiële vrijstelling voor stikstofeffecten in de aanlegfase komen te vervallen na een uitspraak van de Raad van State begin november. Dit betekent dat de stikstofdepositie berekend en getoetst moet worden.

3.1.4 Deelconclusie gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. De mogelijke negatieve effecten spelen alleen lokaal in het plangebied af. Negatieve effecten zoals verstoring, versnippering of afname van leefgebieden en mechanische effecten kunnen daardoor op voorhand worden uitgesloten voor beschermde Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden. Uitzondering hierop zijn negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie. Een AERIUS-berekening is nodig. Indien hieruit komt dat stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen plaats vindt, zijn vervolgstappen nodig zoals het opstellen van een Passende Beoordeling.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar. Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl.
- www.zoogdiervereniging.nl.
- www.ravon.nl.

Tevens is het eerder uitgevoerde onderzoek naar de Hoofdweg in Eelde-Paterswolde geraadpleegd:

- Arcadis (2019). Memo QuickScan Hoofdweg Eelde-Paterswolde. Arcadis Nederland B.V., Assen.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 26 september 2022 door A. Galema, adviseur ecologie en C. Kloetstra, stagiaire ecologie, bij Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren bewolkt, regenachtig, circa 10 - 13 °C, met een gemiddelde windkracht 3 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1 Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/ geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<p><i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen beschermde flora soorten in het plangebied bekend (NDFF, 2022).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Beschermde flora kan op basis van habitat worden uitgesloten. Er is voornamelijk asfalt aanwezig waardoor het plangebied ongeschikt is voor beschermde flora, de groenperken bevatten typisch gemeentegroen. De flora die wordt verwijderd valt niet onder beschermde flora.</p>	Beschermde flora wordt op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.
Algemene broedvogels	<p><i>Bureauonderzoek</i> In en rondom het plangebied is de braamsluiper, heggenmus, zwarte mees en zwartkop (NDFF, 2022)</p> <p><i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene broedvogels waargenomen zoals ekster, zwarte kraai en merel.</p> <p>In deze tijd van het jaar, zijn er geen broedgevallen vastgesteld. Het plangebied kan in het broedseizoen (globaal van half maart t/m half juli) gebruikt worden door verschillende broedvogels (duivennest).</p>	Algemene broedvogels kunnen tot broeden komen in het plangebied.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<p><i>Bureauonderzoek</i> In en rond het plangebied zijn waarnemingen bekend van de buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar, ransuil, roek en sperwer (NDFF, 2022).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Potentiële nestplekken van vogels met jaarrond beschermd nesten in het plangebied worden op basis van het veldbezoek uitgesloten.</p> <p>Wel kunnen vogels met jaarrond beschermd nesten foerageren in het plangebied en de directe omgeving. Het betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende uitwijkmogelijkheden voorhanden zijn.</p>	<p>In het plangebied worden nesten van jaarrond beschermd vogels uitgesloten.</p> <p>Wel kunnen vogels met jaarrond beschermd nesten foerageren. Het betreft geen essentieel foerageergebied.</p>
Grondgebonden zoogdieren	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de beschermde soorten steenmarter, eekhoorn, bever, bosmuis en otter bekend. Daarnaast zijn ook algemenere soorten egel, konijn, ree en verschillende soorten muizen aanwezig (NDFF, 2022).</p> <p><i>Veldbezoek</i> In het plangebied zijn bosschages aanwezig welke als leefgebied kunnen functioneren voor bijvoorbeeld egels en muizen.</p> <p>In het plangebied zijn geen geschikte mogelijke schuilmogelijkheden en leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen. Er is te weinig beschutting aanwezig en te veel optische- en geluidsverstoring.</p>	<p>In het plangebied komen mogelijk algemene grondgebonden zoogdieren voor zoals diverse algemene (spits)muizensoorten, egel, konijnen en de wezel.</p> <p>Andere beschermde grondgebonden zoogdieren worden op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>
Vleermuizen	<p><i>Bureauonderzoek</i> In en rondom het plangebied is het voorkomen bekend van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis (NDFF, 2022).</p>	In het plangebied en de directe omgeving kunnen vleermuisverblijven aanwezig zijn (holtes en gebouwen).

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/ geschiktheid habitat	Conclusie
	<p><i>Veldbezoek</i> De bomen in het plangebied kunnen dienen als verblijfplaatsen voor vleermuizen. In verschillende bomen zijn holtes aangetroffen. In de te kappen bomen zijn geen geschikte holtes voor vleermuizen aangetroffen. Deze zijn te jong of te klein of bevatten geen holtes.</p> <p>In de directe omgeving van het plangebied kunnen vleermuizen verblijfplaatsen hebben. Het gaat hierbij om de woningen en panden aan de Hoofdweg.</p> <p>De bomen langs de Hoofdweg worden mogelijk gebruikt als foerageergebied. Dit betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende groen en waterelementen in de directe omgeving voorhanden zijn. De bomen langs de Hoofdweg functioneren mogelijk als vliegroute. In de directe omgeving zijn alternatieve vliegroutes aanwezig, zoals de aanwezige woningen en groen in de tuinen van de woningen langs de gehele Hoofdweg</p>	<p>Het gebruik van de bomen langs de Hoofdweg als foerageergebied en vliegroute kan niet uitgesloten worden. Gezien de alternatieve elementen in de nabije omgeving gaat het niet om essentiële leefgebied.</p>
Reptielen	<p><i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied komen de levendbarende hagedis en de ringslang voor (NDFF, 2022).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) beschermde reptielen aangetroffen. Door het stedelijke karakter van het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor beschermde reptielen.</p>	<p>Beschermde reptielen worden op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>
Amfibieën	<p><i>Bureauonderzoek</i> In het plangebied zijn enkel waarnemingen van de bruine kikker bekend (NDFF, 2022).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) beschermde amfibieën aangetroffen. Ook ontbreken waterelementen in het plangebied. Op basis van habitat kunnen beschermde amfibieën worden uitgesloten.</p>	<p>Beschermde amfibieën worden op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>
Vissen	<p><i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten in en rondom het plangebied (NDFF, 2022).</p> <p><i>Veldbezoek</i> In het plangebied ontbreken waterelementen. Beschermde vissen kunnen op basis van habitat worden uitgesloten.</p>	<p>Beschermde vissen worden op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>
Overige soorten	<p><i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen waarnemingen bekend van overige soorten in en rondom het plangebied (NDFF, 2022).</p> <p><i>Veldbezoek</i> Geschikt habitat, zoals een rijke oevervegetatie en groeiplaatsen van waardplanten van beschermde ongewervelden ontbreken in het plangebied. Beschermde ongewervelden kunnen op basis van habitat worden uitgesloten.</p>	<p>Beschermde ongewervelden worden op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten.</p>

3.2.3 Effectbeschrijving

In Tabel 2 is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.

Tabel 2 Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Vleermuizen	Indien verlichting tijdens de werkzaamheden in het actieve seizoen van vleermuizen wordt gebruikt, kan er verstoring op vliegroutes optreden.	Ja
Algemene broedvogels	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring van nestplaatsen van algemene broedvogels.	Ja
Algemene grondgebonden zoogdieren	Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen en leefgebied van algemene grondgebonden zoogdieren vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja
Algemene amfibieën	Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen en leefgebied van algemene amfibieën vernietigd worden. Ook kunnen aanwezige dieren gedood, verwond of verstoord worden.	Ja

3.2.4 Toetsing

3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In deze paragraaf wordt beschreven welke verbodsbepalingen van de Wnb (ten aanzien van soorten van de vogelrichtlijn) kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

In onderstaande tabel is per soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3 Beschermingscategorie van de relevante soorten

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels
Andere soorten zonder vrijstelling	-
Andere soorten met vrijstelling	Algemene amfibieën & algemene grondgebonden zoogdieren

3.2.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X		X	(Kap)werkzaamheden gedurende het broedseizoen.

Het is verboden om:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Tabel 5 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen			X		Gebruik van verlichting tijdens werkzaamheden.

Het is verboden om:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3.2.5 Vervolg

In deze paragraaf is een aantal vervolgstappen beschreven. Het gaat hierbij om soortgericht onderzoek waar mogelijk maatregelen uit volgen, mitigerende maatregelen waarvan al bekend is dat deze genomen moeten worden en zorgplichtmaatregelen. In onderstaande paragrafen worden eerst de mitigerende maatregelen besproken die overtreding voorkomen en vervolgens soortgericht onderzoek indien overtreding niet met mitigerende maatregelen te voorkomen is of mitigerende maatregelen niet mogelijk zijn.

3.2.5.1 Mitigerende maatregelen

Overtreding van verbodsbepalingen kan (op sommige locaties) voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn hieronder uitgewerkt. Voor soorten waarvoor overtreding niet te voorkomen is, dient eerst soortgericht onderzoek plaats te vinden om vast te stellen of de soorten daadwerkelijk aanwezig zijn. Dit is opgenomen in paragraaf 3.2.5.2.

Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

- Werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Deze loopt globaal van half maart t/m juli maar deze periode kan afwijken.
- Indien werkzaamheden uitlopen tot in de periode vlak voor het broedseizoen dient de begeleidend ecooloog te controleren of er mogelijk sprake is van broedende vogels. Indien dit het geval is, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot na het broedseizoen.

Vleermuizen

Om verstoring als gevolg van verlichting te voorkomen, dienen de volgende maatregelen genomen te worden:

- Gebruik geen verlichting in de periode maart t/m november.
- Indien niet mogelijk dienen de volgende maatregelen te worden genomen:
 - schijn niet met verlichting op bomen met boomholtes en bomenrijen/bosranden.
 - richt verlichting zoveel mogelijk naar beneden.
 - probeer uitstraling van verlichting naar de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Daarom moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- Werk één richting op zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.
- Hou het werkgebied zo klein mogelijk.
- Verwijder eerst vegetatie in een gebied voordat er gegraven wordt.
- Indien dieren aanwezig blijken, staak de werkzaamheden totdat deze het plangebied verlaten hebben.

3.2.6 Deelconclusie soortbescherming

Als gevolg van de werkzaamheden treden er mogelijk effecten op voor algemene broedvogels en vleermuizen. De voorgenomen werkzaamheden leiden bij aanwezigheid tot overtredingen van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Al deze overtredingen zijn te voorkomen door mitigerende maatregelen, zoals weergegeven in paragraaf 3.2.5.1. In de directe omgeving rondom het plangebied zijn vogels en vleermuizen aanwezig. Doordat de werkzaamheden voornamelijk bestaan uit werkzaamheden aan een bestaande weg, is het contact met vogels en vleermuizen minimaal en is er alleen kans op mogelijke verstoring. In de te kappen bomen kunnen mogelijk algemene broedvogels tot broeden komen in het broedseizoen. De bomen dienen daarom buiten het broedseizoen gekapt te worden.

Doordat de mitigerende maatregelen voldoende zijn, is het niet nodig om soortgericht onderzoek uit te voeren en is het ook niet noodzakelijk om een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen.

4 Conclusie en vervolgstappen

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het overgrote deel van de effecten speelt lokaal af in het plangebied of de directe omgeving. Negatieve effecten zoals verstoring, versnippering of afname van leefgebied en mechanische effecten kunnen daardoor op voorhand worden uitgesloten voor beschermde Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden, met uitzondering van negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie. Het uitvoeren van een AERIUS berekening is vereist. Indien hieruit komt dat stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen plaats vindt, zijn vervolgstappen nodig zoals het opstellen van een Passende Beoordeling.

Soortenbescherming

In het plangebied is mogelijk sprake van nesten van (algemene) broedvogels en een vliegroute van vleermuizen in de omgeving van het plangebied. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden als het doden, verstoren en/of vernietigen van verblijfplaatsen. Hierdoor is mogelijk sprake van overtreding van verbodsbepaling van artikel 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming.

Overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels (artikel 3.1) en vleermuizen (artikel 3.5) kan voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen (zie §3.2.5.1). Deze maatregelen zijn verplicht om zo overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Het uitvoeren van soortgericht onderzoek en het aanvragen van een ontheffing Wnb is voor dit project niet noodzakelijk.

Bijlage A Wettelijk kader wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorg dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden.
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking². Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

² De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1).
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2).
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrictlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrictlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (art. 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrictlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- Een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
- Een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw.
- Een bestendig gebruik.
- Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies).

De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Groningen heeft een vrijstelling verleend voor onderstaande soorten:

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Wezel
- Woelrat

Amfibieën

- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3](#); [3.8 lid 1,3](#), [3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of

6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

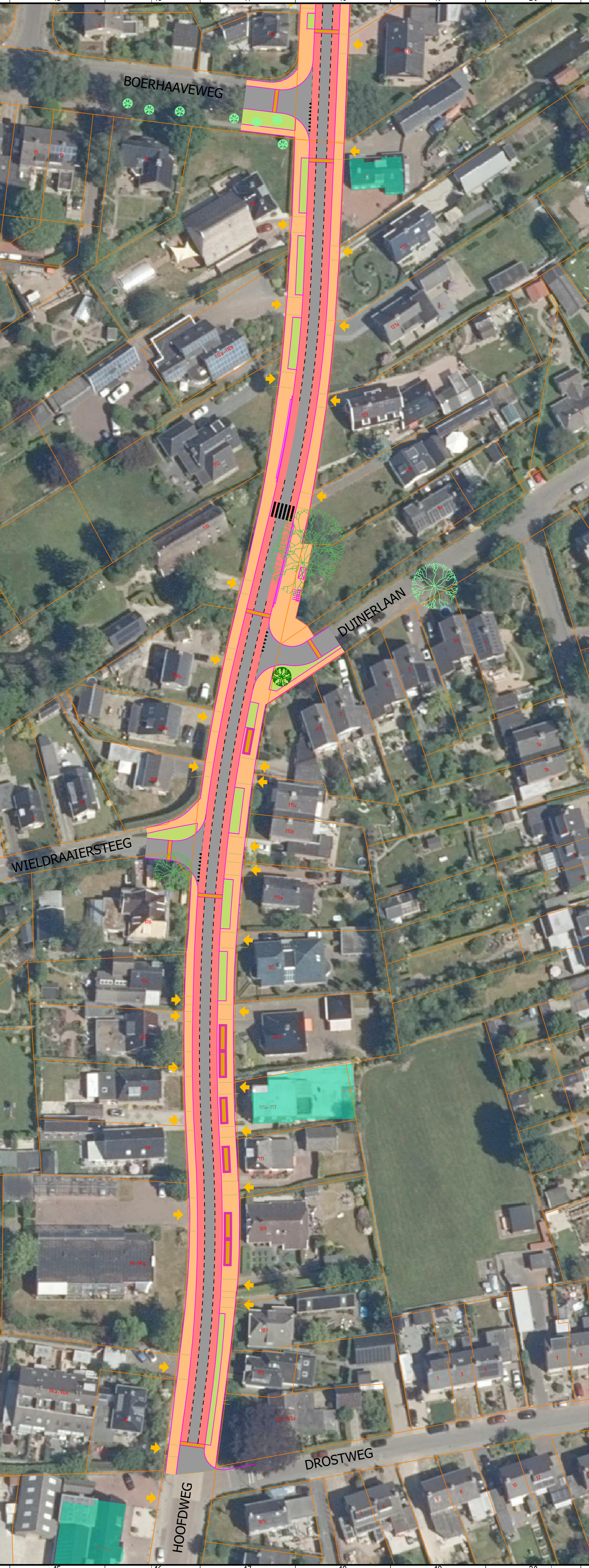
Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (**art 3.8 lid 5**):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (**art 3.10 lid 2**):

1. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
2. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen.
3. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
4. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
5. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
6. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
7. In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

Bijlage B Ontwerp plangebied

Legenda

- Rijbaan/rijloper
- Trottoir
- Fietssuggestiestrook
- Groenvak
- Parkeervak
- Bedrijf of winkel
- Uitrit
- Kadastergrens
- Grens Eelde-Paterswolde
- Bestaande boom (gemeente)
- Bestaande boom (particulier)
- Nieuwe boom
- Te verwijderen boom

1	Overeenkomst aanpakken van bestaande wegen	J. Scholman	P. Traas	P. Traas	11-03-2022
2	Stinger realisatie (overeenkomst)	J. Scholman	P. Traas	P. Traas	28-02-2022
3	Kleinere aanpakken	J. Scholman	P. Traas	P. Traas	10-11-2021
4	Kleinere aanpakken	J. Scholman	P. Traas	P. Traas	05-11-2021
5	Overeenkomst	J. Scholman	P. Traas	P. Traas	28-08-2021
6	Eveneens afgevoerd	J. Scholman	P. Traas	P. Traas	15-08-2021
7	Eveneens afgevoerd	J. Scholman	P. Traas	P. Traas	08-08-2021

opdrachtgever: Gemeente Tynaarlo
Eelde-Paterswolde

project: Reconstructie Hoofdweg
GOW 30 km/h

ontwerper: Schetsontwerp Situatie
Rijbaan 6,50m met fietsuggestiestroken

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together
HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport

documentatie: Definitief

projectnummer: T&P-BI2201-6001

documentnummer: T&P-BI2201-6001

formaat: A0

schaal: 1:500

blad: 1

21 22 23 24

Colofon

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
HOOFDWEG EELDE-PATERSWOLDE

AUTEUR
Annabet Galema

PROJECTNUMMER
30069575

ONZE REFERENTIE
D10058663:8

DATUM
24 november 2022

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Sander Jonker
Senior Specialist

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende ontwerp- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij helpen onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Wij zijn met 33.000 mensen actief die in ruim zeventig landen meer dan € 3,8 miljard aan omzet genereren. Wij helpen UN-Habitat met onze mensen, die kennis en expertise leveren om de moeilijke leefomstandigheden te verbeteren in gebieden die lijden onder de gevolgen van klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[arcadis-nederland](https://www.arcadis-nederland.nl)

[arcadis_nl](https://twitter.com/arcadis_nl)

[ArcadisNetherlands](https://www.facebook.com/ArcadisNetherlands)